

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

[Υπόθεση υπαγόμενη από 16.9.2020 στην αρμοδιότητα του Τετάρτου Τμήματος]

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 21 Νοεμβρίου 2019, με την ακόλουθη σύνθεση: Θεολογία Γναρδέλλη, Προεδρεύουσα Σύμβουλος, κωλυομένου του Προέδρου του Τμήματος, Αντιπροέδρου Κωνσταντίνου Κωστόπουλου, Αγγελική Πανουτσακοπούλου και Αργυρώ Μαυρομάτη (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Μαρία Καραπέτη και Γεώργιος Παπαθεοδώρου, Πάρεδροι (με συμβουλευτική ψήφο).

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Επιτροπεύων Πάρεδρος στη Γενική Επιτροπεία Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Δημήτριος Κοκοτσής, που αναπληρώνει νόμιμα την κωλυόμενη Γενική Επίτροπο της Επικρατείας.

Γραμματέας: Γεωργία Φραγκοπανάγου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την, από ... (Α.Β.Δ. ...), αγωγή:

Της ... η οποία παραστάθηκε μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου της Σίλβιας Δήμα (Α.Μ./Δ.Σ.Θ. 8187)

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Σπυριδούλας Θωμοπούλου.

Ο «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (ΕΦΚΑ), που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Διοικητή του και στον οποίο, από 1.1.2017, έχει μεταφερθεί η αρμοδιότητα της πληρωμής των συντάξεων του Δημοσίου (βλ. άρθρο 51 παρ. 1 ν.4387/2016, Α' 85, και 124456/0092/13.12.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης -

Οικονομικών, Β' 4074), παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Σπυριδούλας Θωμοπούλου.

Με την υπό κρίση αγωγή, η ενάγουσα, πολιτική συνταξιούχος, ζητεί, όπως το αίτημα της αγωγής περιορίστηκε νομίμως, να υποχρεωθεί το Ελληνικό Δημόσιο να της καταβάλει το ποσό των 5.114,43 ευρώ ως διαφορά συντάξεων για το χρονικό διάστημα από 13.10.2010 έως 31.12.2012, καθώς και το ποσό των 3.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την πληρεξούσια δικηγόρο της ενάγουσας, η οποία ζήτησε την παραδοχή της αγωγής.

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του ΕΦΚΑ, η οποία ζήτησε την απόρριψη της αγωγής. Και

Τον Επιτροπέοντα Πάρεδρο στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την έκδοση προδικαστικής απόφασης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

I. Η ενάγουσα, πολιτική συνταξιούχος του Δημοσίου, ζητεί, όπως το αίτημα της αγωγής της περιορίστηκε παραδεκτώς, κατ' άρθρο 75 παρ. 3 ΚΔΔ, με το από 20.11.2019 νομίμως κατατεθέν υπόμνημά της, με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή, να υποχρεωθεί το Ελληνικό Δημόσιο να της καταβάλει νομιμοτόκως ως αποζημίωση, κατά τις διατάξεις του άρθρου 105 Εισ.ΝΑ.Κ., άλλως κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού, το ποσό των 5.114,43 ευρώ το οποίο αντιστοιχεί, κατά τους ισχυρισμούς της, σε μη καταβληθείσα σε αυτήν διαφορά σύνταξης κατά το χρονικό διάστημα από 13.10.2010 έως 31.12.2012, καθώς και να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγομένου να της καταβάλει νομιμοτόκως το ποσό των 3.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Τέλος, ζητεί να καταδικαστεί το εναγόμενο στη δικαστική της δαπάνη.

II. Η αγωγή αυτή, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή δικαστικού ενσήμου κατ' άρθρο 2 παρ. 1 του ν. ΓΠΟΗ/1912 (Α' 3), εφόσον το καταψηφιστικό

αίτημα περί καταβολής διαφοράς συντάξεων δεν υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ (Ε.Σ. ΙΙΙ Τμ. 90/2020, 2037/2019, 706, 1382/2016, 828/2017, κ.ά.), το δε αίτημα περί επιδίκασης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ποσού 3.000 ευρώ, μετατράπηκε παραδεκτώς σε αναγνωριστικό, κατ' άρθρο 75 παρ. 3 ΚΔΔ, με το από 20.11.2019 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα της ενάγουσας (πρβλ. ΣτΕ 2086/2016, ΔΕΤριπ 357/2018), έχει ασκηθεί παραδεκτώς, πρέπει δε να γίνει τυπικώς δεκτή και να εξεταστεί περαιτέρω ως προς την νομική και ουσιαστική της βασιμότητα.

ΙΙΙ. Στο άρθρο 1 του (πρώτου) Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ ορίζεται: «Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού, ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύι νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίον προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων». Με τις προεκτεθείσες διατάξεις κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου, το οποίο επιτρέπεται να την στερηθεί μόνον για λόγους δημοσίας ωφέλειας. Στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται, όχι μόνο τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα «περιουσιακής φύσεως», καθώς και τα κεκτημένα «οικονομικά συμφέροντα». Καλύπτονται, επομένως, με τις διατάξεις αυτές και τα ενοχικά δικαιώματα και, ειδικότερα, απαιτήσεις, είτε έχουν αναγνωριστεί με δικαστική ή διαιτητική απόφαση, είτε έχουν απλώς γεννηθεί κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία, με βάση το ισχύον μέχρι τον χρόνο της προσφυγής στο δικαστήριο δίκαιο, ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικά (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ, *Pressos Compania Naviera S.A.* και λοιποί κατά Βελγίου της 20.11.1995, σκ. 28, *Ιχτιγιάρογλου κατά Ελλάδα* της 19.6.2008, σκ. 49-50, Ε.Σ. Ολ. 987, 989/2015, 2705/2014, 3023, 441/2012, κ.ά). Στην ως άνω προστατευόμενη περιουσία, και υπό τις προϋποθέσεις που θέτει το εσωτερικό δίκαιο, εντάσσεται και το δικαίωμα παντός ενδιαφερομένου για λήψη σύνταξης και κοινωνικοασφαλιστικών εν γένει παροχών. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που ένα συμβαλλόμενο Κράτος θεσπίζει νομοθεσία, η οποία με τη συνδρομή ορισμένων προϋποθέσεων, προβλέπει την αυτόματη καταβολή μιας κοινωνικής παροχής – ανεξάρτητα από το αν η χορήγησή της εξαρτάται ή όχι από την προηγούμενη καταβολή εισφορών – η νομοθεσία αυτή γεννά ένα περιουσιακό συμφέρον, το οποίο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Πρώτου

Πρωτοκόλλου, για τα άτομα που πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει (αποφ. ΕΔΔΑ, Αντωνακόπουλος κ.α. κατά Ελλάδος της 14.12.1999, Γεωργιάδης κατά Ελλάδος της 28.3.2000, Κοκκίνης κατά Ελλάδας της 6.11.2008, Ρεβελιώτης κατά Ελλάδας της 4.12.2008, Πρακτικά 10^{ης} Γεν. Συν. Ολ. Ε.Σ. της 24.2.1999, Ολ. Ε.Σ. 2274/1997, ΣτΕ 2032/2009, 527/2009, 3739/1999, Ολ. Α.Π. 104/2009). Περαιτέρω, εναπόκειται στον εθνικό νομοθέτη να αξιολογήσει τους λόγους δημόσιας ωφέλειας, οι οποίοι μπορούν να δικαιολογήσουν επέμβαση σε περιουσιακής φύσης αγαθό, κατόπιν στάθμισης παραμέτρων πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής φύσης, αρκεί η εκτίμηση αυτή να μην στερείται προδήλως λογικής βάσης (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ, James κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 21.2.1986, σκ. 43, National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society et Yorkshire et Yorkshire Building Society κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 23.10.1997, σκ. 80, Sud Parisienne de Construction κατά Γαλλίας της 11.2.2010, σκ. 36, Ε.Σ. Ολ. 989/2015, 2705/2014). Σε κάθε, όμως, περίπτωση επέμβασης στην περιουσία, πρέπει να τηρείται δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στις απαιτήσεις αφενός του γενικού συμφέροντος και αφετέρου του σεβασμού της περιουσίας των προσώπων, ενώ απαιτείται να πληρούνται και οι όροι της αρχής της αναλογικότητας (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ, Sporrang et Lönnroth κατά Σουηδίας της 23.9.1982, σκ. 69, Sud Parisienne de Construction κατά Γαλλίας της 11.2.2010, σκ. 41, Αποστολάκης κατά Ελλάδας της 22.10.2009, σκ. 37). Χρονικοί περιορισμοί περιουσιακών δικαιωμάτων στο βαθμό που υπηρετούν την ασφάλεια δικαίου κατά την εκκαθάριση των υποθέσεων (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ Stubbings και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 20.11.1995, σκ. 68-69, Ρεβελιώτης κατά Ελλάδας, ο.π. σκ. 29, Κοκκίνης κατά Ελλάδας, ο.π. σκ. 31) ή, υπό συγκεκριμένες περιστάσεις, εφόσον εξυπηρετούν το ευρύτερο δημοσιονομικό συμφέρον κρατικών φορέων, σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διαχείριση των δημόσιων εσόδων και τη συνέχεια της δημόσιας υπηρεσίας (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ Γιαβή κατά Ελλάδας της 6.1.2005, σκ. 48, Ιωάννα Κουφάκη και ΑΔΕΔΥ κατά Ελλάδας της 15.4.2014, σκ. 38 και 39) και όχι απλώς το στενώς εννοούμενο ταμειακό συμφέρον (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ Μεϊδάνης κατά Ελλάδος της 22.5.2008, σκ. 31, Ε.Σ. Ολ. 3023, 441/2012), συνιστούν κατ' αρχήν εύλογους περιορισμούς των περιουσιακών δικαιωμάτων και αξιώσεων και δεν αντίκεινται στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Απαιτείται, όμως, το σημείο αφετηρίας ή λήξης των προθεσμιών (dies a quo), από τις οποίες εξαρτάται η ικανοποίηση ενός γεγεννημένου περιουσιακού δικαιώματος, να ορίζεται σαφώς και να συνδέεται με συγκεκριμένα και αντικειμενικά γεγονότα, όπως

η κατάθεση μίας αίτησης ή η άσκηση ένδικου βοηθήματος από τον ενδιαφερόμενο και όχι από γεγονότα τυχαία και απρόβλεπτα, τα οποία βρίσκονται εκτός του πεδίου επιρροής του (ΕΔΔΑ Ρεβελιώτης κατά Ελλάδας, ο.π. σκ. 32).

IV. Με το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. θεσπίζεται η ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση από τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας, η οποία έχει ανατεθεί σ' αυτά. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι, για να στοιχειοθετηθεί υποχρέωση αποζημίωσης εκ μέρους του Δημοσίου, απαιτείται η πράξη ή παράλειψη ή υλική ενέργεια των οργάνων του να είναι παράνομη, δηλαδή να παραβιάζεται με αυτή κανόνας δικαίου, με τον οποίο προστατεύεται ορισμένο ατομικό δικαίωμα ή συμφέρον. Περιλαμβάνεται δε στην αποζημίωση αυτή, κατά το άρθρο 298 του Α.Κ., τόσο η αποκατάσταση της ζημίας, που υπέστη η υπάρχουσα πριν από την παράνομη πράξη ή παράλειψη περιουσία του ζημιωθέντος (θετικής ζημίας), όσο και η αποκατάσταση της ζημίας που αυτός υπέστη, γιατί στερήθηκε, λόγω της παράνομης πράξης ή παράλειψης, παροχές, τις οποίες με πιθανότητα, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων ή τις ειδικές περιστάσεις, θα αποκόμιζε, αν δεν είχε μεσολαβήσει η παράνομη συμπεριφορά των οργάνων του Δημοσίου (αποθετικής ζημίας). Από τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με το άρθρο 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, ως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο (π.δ.166/2000, Α' 153, και ήδη π.δ.169/2007, Α' 210), σύμφωνα με το οποίο «δεν επιτρέπεται σε καμιά ανεξάρτητα περίπτωση ν' αναγνωρισθούν αναδρομικά σε βάρος του Δημόσιου Ταμείου οικονομικά δικαιώματα από συντάξεις για χρονικό διάστημα πέραν των τριών ετών από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση», παρέπεται ότι, αν τα συνταξιοδοτικά όργανα του Δημοσίου αρνηθούν να καταβάλουν στο συνταξιούχο τα ποσά σύνταξης που δικαιούται, λόγω του χρονικού περιορισμού στην αναδρομική έκταση των οικονομικών αποτελεσμάτων των πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού, ανακαθορισμού ή αναπροσαρμογής σύνταξης που προβλέπεται στην προαναφερόμενη συνταξιοδοτική διάταξη, ο τελευταίος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για να αποκατασταθεί η ζημία, την οποία υπέστη από τη στέρηση της σύνταξής του για το πέραν της τριετίας χρονικό διάστημα. Με την έγερση της αξίωσης αυτής, η οποία ερείδεται στο άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., δεν επιδιώκεται η καταβολή συντάξεων, αλλά ζητείται η αποκατάσταση της ζημίας (θετικής ή αποθετικής) που προκλήθηκε στον δικαιούχο από την παράνομη στέρηση συνταξιοδοτικών παροχών κατά το προγενέστερο της τριετίας χρονικό διάστημα, για

τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας (ζημίας) και μόνο, λαμβάνονται απλώς υπόψη τα ποσά των συντάξεων (διαφορές) που δεν καταβλήθηκαν. Συνεπώς, η αγωγή αυτή δεν κωλύεται από το άρθρο 60 παρ. 1 του ανωτέρω Κώδικα, το οποίο περιορίζει μόνο τον χρόνο της αναδρομικής καταβολής συντάξεων, χωρίς να αποκλείει τη διεκδίκηση από μέρους του συνταξιούχου της ζημίας, επί της οποίας θεμελιώνεται η ειδική αδικοπραξία του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ.. Περαιτέρω, σε περίπτωση που διαγνωστεί, κατά την οριζόμενη στο άρθρο 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (Σ.Κ.) διαδικασία, ότι τα συνταξιοδοτικά όργανα του Δημοσίου παρά τον νόμο (εσφαλμένως) προσδιόρισαν (διέπλασαν) το συνταξιοδοτικό δικαίωμα του συνταξιούχου και προσδιοριστεί τούτο εκ νέου κατ' ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των σχετικών διατάξεων με τον κανονισμό ή την αναπροσαρμογή της σύνταξης στο προσήκον ύψος, πλην όμως, λόγω του κατά το άρθρο 60 παρ. 1 του ίδιου ως άνω Κώδικα χρονικού περιορισμού στην αναδρομική καταβολή συντάξεων, η καταβολή της σύνταξης, που προκύπτει από την ως άνω διάπλαση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, δεν ανατρέξει σε χρονικό διάστημα πέραν της τριετίας, συντρέχει η κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ. απαιτούμενη προϋπόθεση της ύπαρξης παρανομίας των συνταξιοδοτικών οργάνων του Δημοσίου για τη θεμελίωση ευθύνης αυτού προς αποκατάσταση της ζημίας, που υπέστη ο συνταξιούχος από τη στέρηση των συνταξιοδοτικών παροχών, που εδικαιούτο για το πέραν της τριετίας αυτό χρονικό διάστημα (βλ. Ε.Σ. II Τμ. 1457/2013, 952, 2493/2011, πρβλ. II Τμ. 1237/2017). Εξάλλου, έχει ήδη κριθεί από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου (26/2010, 166/2010, 963/2010, 1587/2011, 3023/2012, 4319/2013, 2234/2014, 887/2016, 484/2018), υπό το φως της νομολογίας του ΕΔΔΑ, ότι, στην περίπτωση που με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακυρώνεται ή μεταρρυθμίζεται οριστική πράξη ή απόφαση της συνταξιοδοτικής διοίκησης, με την οποία κρίνεται επί της ουσίας το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, αφετηρία του χρονικού σημείου (dies a quo) της τριετούς αναδρομής αποτελεί η πρώτη του μήνα έκδοσης της ακυρούμενης ή μεταρρυθμιζόμενης, με την απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, πράξης, με την οποία η συνταξιοδοτική διοίκηση παρά τον νόμο δεν αναγνώρισε την ένδικη συνταξιοδοτική αξίωση (με όριο τον χρόνο θεμελίωσης του σχετικού συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή, σε περίπτωση λήψης τρίμηνων αποδοχών, τον χρόνο λήξης της καταβολής αυτών) και όχι ο χρόνος έκδοσης των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την άσκηση της δικαιοδοσίας του, όπως γινόταν μέχρι τότε δεκτό. Η σταθερότητα αυτή της αφετηρίας της αναδρομικής έκτασης του

συνταξιοδοτικού δικαιώματος και της αντίστοιχης αξίωσης κατά του Δημοσίου αποβλέπει στην ακριβή αποτύπωση των δημοσιονομικών στοιχείων, βάσει των οποίων καταρτίζεται ο Κρατικός Προϋπολογισμός και επομένως στην τήρηση της αρχής της ακρίβειας του Προϋπολογισμού, δηλαδή εξυπηρετεί το ευρύτερο δημοσιονομικό συμφέρον του Δημοσίου, σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διαχείριση των δημόσιων εσόδων, και όχι απλώς το στενώς εννοούμενο ταμειακό συμφέρον του Δημοσίου, με τον περιορισμό των οικονομικών διεκδικήσεων που εγείρονται εις βάρος του. Ως εκ τούτου, με τη διάταξη του άρθρου 60 παρ. 1 του Σ.Κ. δεν εισάγεται προνόμιο υπέρ του Δημοσίου με τη μορφή θέσπισης υπέρ αυτού τριετούς παραγραφής, ούτε ιδιόμορφος περιορισμός της οικονομικής ωφέλειας του συνταξιούχου, αλλά θεσπίζεται γενικός, αντικειμενικός και εύλογος περιορισμός της αναδρομικής έκτασης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος που απονέμει ο νόμος, συμβατός προς την προεκτεθείσα υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και προς τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1, 20 παρ. 1 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος. Και τούτο, διότι η αφετηρία της αναδρομικής έκτασης του δικαιώματος δεν συνδέεται με τυχαία και απρόβλεπτα γεγονότα, κείμενα εκτός του πεδίου επιρροής του ενδιαφερομένου, όπως η μη έγκαιρη έκδοση της διοικητικής πράξης κανονισμού ή αναπροσαρμογής της σύνταξης, λόγω ενδεχομένης αμέλειας της διοίκησης, αλλά συνδέεται με συγκεκριμένα γεγονότα, εντός του πεδίου επιρροής του συνταξιούχου, όπως είναι η κατάθεση της αίτησης κανονισμού ή αναπροσαρμογής της σύνταξής του και η έγκαιρη από τον επιμελή δικαιούχο άσκηση των προβλεπόμενων από τον νόμο ενδικοφανών ή ένδικων βοηθημάτων κατά της απόρριψης του αιτήματός του από τα αρμόδια όργανα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.). (Ε.Σ. II 606/2019).

V. Στην υπό κρίση υπόθεση, από όλα ανεξαιρέτως τα στοιχεία του φακέλου, εκτιμώμενα το καθένα χωριστά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα ακόλουθα: Το 2011 κανονίστηκε στην ενάγουσα σύνταξη (με τη ... πράξη της 43ης Δ/σης Συντάξεων Γ.Λ.Κ.), χωρίς να εξεταστεί στην ουσία το αίτημά της να της αναγνωρισθεί ως συντάξιμη υπηρεσία (κατ' άρθρο 12 παρ. 10 του π.δ.169/2007) χρόνος απασχόλησης που είχε διανυθεί στην αλλοδαπή και ο οποίος είχε αναγνωρισθεί ως χρόνος ασφάλισης από το ΙΚΑ (... απόφαση της Διευθύντριας Τοπικού Υποκαταστήματος ΙΚΑ ...), βάσει διατάξεων των ν.1539/1985 και 2467/1997, για την αναγνώριση χρόνου απασχόλησης στην αλλοδαπή επαναπατριζόμενων, μεταξύ άλλων, από τη ... Ελλήνων, πολιτικών προσφύγων, όπως

η ενάγουσα. Κατόπιν δε της ... απόφασης του II Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία ακυρώθηκε η ως άνω πράξη κανονισμού σύνταξης, κατά το μέρος που δεν είχε εξεταστεί στην ουσία το αίτημα της ήδη ενάγουσας, περί συνυπολογισμού ως συντάξιμου του χρόνου αυτού απασχόλησής της στην αλλοδαπή, με τη ... απόφαση της συνταξιοδοτικής Διοίκησης αναγνωρίστηκε ως συντάξιμος ο χρόνος αυτός απασχόλησης και, συνακολούθως, με τη ... τροποποιητική της πράξης κανονισμού σύνταξης, πράξη της 43ης Δ/σης Συντάξεων Γ.Λ.Κ., κανονίστηκε στην ενάγουσα αυξημένη σύνταξη λόγω της αναγνώρισης ως συντάξιμου και του χρόνου αυτού απασχόλησης. Η δε αυξημένη αυτή σύνταξη ορίστηκε πληρωτέα αναδρομικά, τρία έτη από την πρώτη του μήνα έκδοσης της ... τροποποιητικής πράξης, ήτοι από 1.1.2013, βάσει του άρθρου 60 παρ. 1 Σ.Κ.. Ήδη, με την κρινόμενη αγωγή προβάλλεται ότι τα οικονομικά αποτελέσματα της πράξης αυτής έπρεπε να ανατρέξουν στον χρόνο έναρξης πληρωμής της σύνταξης της ενάγουσας, βάσει της αρχικής πράξης κανονισμού, η οποία ακυρώθηκε με την ... απόφαση του II Τμήματος, ώστε να εξεταστεί στην ουσία, από τη συνταξιοδοτική Διοίκηση, το αίτημά της περί συνυπολογισμού ως συντάξιμου του ως άνω χρόνου απασχόλησής της στην αλλοδαπή. Η παράνομη δε αυτή πράξη της Διοίκησης είχε ως αποτέλεσμα, κατά τους ισχυρισμούς της ενάγουσας, να στερηθεί αυτή την αυξημένη, λόγω της προσμέτρησης ως συντάξιμου του κρίσιμου χρόνου απασχόλησής της στην αλλοδαπή, σύνταξή της για το χρονικό διάστημα από 13.10.2011 έως 31.12.2012. Σύμφωνα με όσα έγιναν ανωτέρω ερμηνευτικώς δεκτά, το Δικαστήριο κρίνει ότι η Διοίκηση όφειλε να προσδώσει αναδρομικό αποτέλεσμα στη ... τροποποιητική πράξη της, ορίζοντας ως αφετηρία της τριετούς αναδρομής των οικονομικών αποτελεσμάτων της πράξης αυτής, τον χρόνο έκδοσης της, ακυρωθείσας (κατά το μέρος που δεν αναγνώρισε ως συντάξιμη υπηρεσία τον κρίσιμο χρόνο απασχόλησής της στην αλλοδαπή) με την ... απόφαση του Δικαστηρίου, πράξης κανονισμού. Τούτο, προκειμένου να αποκατασταθεί πλήρως η νομιμότητα από τον χρόνο έναρξης καταβολής της σύνταξης στην ενάγουσα (13.10.2010) και να λάβει αυτή από τον χρόνο αυτό αυξημένη σύνταξη, ώστε να μην στερηθεί πρακτικής αποτελεσματικότητας η παρασχεθείσα σε αυτήν ως άνω δικαστική προστασία. Συνεπώς, παρανόμως η συνταξιοδοτική Διοίκηση, με τη ... πράξη της, όρισε ως αφετηρία της τριετούς αναδρομής των οικονομικών αποτελεσμάτων της πράξης αυτής την πρώτη του μήνα έκδοσής της. Η παράνομη αυτή πράξη της συνταξιοδοτικής Διοίκησης συνδέεται αιτιωδώς με τη ζημία που προκλήθηκε στην

ενάγουσα κατά το χρονικό διάστημα από 13.10.2010 (χρόνος έναρξης πληρωμής της σύνταξης) έως 31.12.2012, κατά το οποίο αυτή δεν έλαβε την αυξημένη, λόγω προσμέτρησης του χρόνου απασχόλησής της στην αλλοδαπή, σύνταξή της. Ως εκ τούτου, η αξίωση της ενάγουσας για τη χορήγηση της αιτούμενης αποζημίωσης βάσει του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ., είναι βάσιμη, καθόσον στοιχειοθετείται υποχρέωση του Δημοσίου προς αποκατάσταση της προκληθείσας σε αυτή ζημίας από την ανωτέρω αιτία. Περαιτέρω, η αξίωση αυτή, η οποία ανάγεται στο χρονικό διάστημα από 13.10.2011 έως 31.12.2012, δεν έχει υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 90 παρ. 1 του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο (ν.2362/1995, Α' 247), ενόψει α) της άσκησης από την ενάγουσα της από 19.12.2011 έφεσης κατά της ... πράξης κανονισμού σύνταξης και της δημοσίευσης της ... απόφασης του II Τμήματος του Δικαστηρίου, επί της ασκηθείσας έφεσης, στις 5.11.2015, οπότε και ξεκίνησε εκ νέου η διακοπείσα προθεσμία παραγραφής και, τέλος, β) της υποβολής της ... αίτησης της ενάγουσας προς τη συνταξιοδοτική Διοίκηση, με αίτημα να προσδώσει η τελευταία αναδρομικό αποτέλεσμα στη ... τροποποιητική πράξη της, οπότε και διεκόπη εκ νέου η πενταετής παραγραφή. Συνεπώς, εφόσον η επίδοση της υπό κρίση αγωγής, έλαβε χώρα στις 15.3.2018 (βλ. την ... έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή της Περιφέρειας του Εφετείου Πειραιά Ι.Α., κατά το άρθρο 75 παρ. 2 ΚΔΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 123 π.δ.1225/1981, σε συνδυασμό με το άρθρο 93 παρ.1 περ. α' του ν.2362/1995), η πενταετής προθεσμία παραγραφής δεν έχει συμπληρωθεί, ενόψει και του ότι δεν νοείται παραγραφή εν επιδικία στη διοικητική δίκη, η πρωτοβουλία για την πρόοδο της οποίας εναπόκειται στο Δικαστήριο και όχι στους διαδίκους (βλ.Ε.Σ. III Τμ. 858, 2500, 3578/2014).

VI. Κατόπιν των ανωτέρω, η ενάγουσα πρέπει να λάβει ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., το συνολικό ποσό που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των μηνιαίων ποσών βασικής σύνταξης, που πράγματι αυτή έλαβε κατά το χρονικό διάστημα από 13.10.2010 έως 31.12.2012, και των ποσών βασικής σύνταξης, που θα έπρεπε αυτή να είχε λάβει μηνιαία κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, αν η σύνταξή της είχε υπολογιστεί με προσμέτρηση στον χρόνο της συντάξιμης υπηρεσίας της και του χρόνου ασφάλισης που διανύθηκε στην αλλοδαπή και αναγνωρίστηκε με τη ... πράξη της συνταξιοδοτικής Διοίκησης. Όπως δε προκύπτει από τα προσκομιζόμενα ενημερωτικά σημειώματα συντάξεων (μηνών Ιουνίου, Ιουλίου και Δεκεμβρίου 2011 και Ιανουαρίου και Δεκεμβρίου 2012) και δεν αμφισβητείται ειδικότερα από το

εναγόμενο, κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα η ενάγουσα έλαβε ως βασική σύνταξη το ποσό των οκτακοσίων ογδόντα ενός ευρώ και εβδομήντα τριών λεπτών (881,73 ευρώ) (βλ. και την από 4.5.2011 «Εκτύπωση Αναδρομικών»), αντί του ποσού των χιλίων εβδομήντα πέντε ευρώ και σαράντα έξι λεπτών (1.075,46 ευρώ), το οποίο αντιστοιχεί στη σύνταξη, που έπρεπε αυτή να λάβει κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, με προσμέτρηση ως συντάξιμου του χρόνου απασχόλησής της στην αλλοδαπή (βλ. ενημερωτικό σημείωμα σύνταξης μηνός Μαρτίου 2016, από το οποίο προκύπτει ότι καταβλήθηκε στην ενάγουσα το συνολικό ποσό των 7.285,74 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στη διαφορά συντάξεων για το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 29.2.2016). Επομένως, πρέπει να καταβληθεί στην ενάγουσα το συνολικό ποσό των πέντε χιλιάδων εκατόν δεκατεσσάρων ευρώ και σαράντα τριών λεπτών (5.114,43 ευρώ). Εξάλλου, το αίτημα της αγωγή, περί επιδίκασης του ποσού των 3.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, κατά το άρθρο 932 Α.Κ., είναι απορριπτέο, καθόσον το Δικαστήριο, μετ' εκτίμηση των περιστάσεων, άγεται στην κρίση ότι η ενάγουσα δεν υπέστη ηθική βλάβη, που να δικαιολογεί την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης (πρβλ. Ε.Σ. ΙΙ Τμ. 138, 143, 168/2020, κ.ά.), δοθέντος, άλλωστε, ότι όλως αορίστως προβάλλεται, με το από 20.11.2019 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, ότι η ενάγουσα «αναγκάστηκε να προβεί σε δανεισμό από συγγενικά πρόσωπα για την κάλυψη των αναγκών της».

VII. Ακολούθως, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η αγωγή και να αναγνωριστεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των πέντε χιλιάδων εκατόν δεκατεσσάρων ευρώ και σαράντα τριών λεπτών (5.114,43 ευρώ), νομιμοτόκως, από την επίδοση της αγωγής (στις 15.3.2018, βλ. την ... έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή της Περιφέρειας του Εφετείου Πειραιά Ι.Α.), με επιτόκιο 6%, κατά το άρθρο 21 του β. δ/τος 26.6/10.7.1944 «Περί κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου» (ΦΕΚ Α' 139) (βλ. Α.Ε.Δ. 25/2012 και Ε.Σ. ΙΙΙ Τμ. 733, 922/2016, 4316, 4320, 4322/2015, 2753, 4140, 4142, 4143/2014, 1083/2010, 474/2009), για το χρονικό διάστημα από την επίδοση της αγωγής και μέχρι τις 30.4.2019, για δε το χρονικό διάστημα από 1.5.2019 μέχρι την ολοσχερή εξόφληση, με επιτόκιο υπολογιζόμενο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 45 παρ. 1 του ν.4607/2019 (πρβλ. ΔΕΑθ 347/2020, 1562/2019, κ.ά.). Το αίτημα της ενάγουσας περί κήρυξης της εκδοθησόμενης απόφασης ως προσωρινώς εκτελεστής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο, διότι οι οριστικές αποφάσεις των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι τελεσίδικες (άρθρο 91 του π.δ.1225/1981) και αποτελούν εκτελεστό

τίτλο κατά το άρθρο 904 Κ.Πολ.Δ., βάσει του οποίου μπορεί να χωρήσει αναγκαστική εκτέλεση (βλ. άρθρο 199 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, καθώς και Ε.Σ. ΙΙΙ Τμ. 199/2017, 4383/2015, 2127, 2493/2014, 380, 2878/2013). Τέλος, τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφιστούν μεταξύ των διαδίκων, ενόψει της μερικής νίκης και μερικής ήττας αυτών (άρθρο 275 παρ. 1 εδ. γ' του ΚΔΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 123 του π.δ.1225/1981, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 12 παρ. 2 του ν.3472/2006).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

Υποχρεώνει το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει στην ... το ποσό των πέντε χιλιάδων εκατόν δεκατεσσάρων ευρώ και σαράντα τριών λεπτών (5.114,43 ευρώ), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής (15.3.2018), κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 5 Ιουνίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΓΝΑΡΔΕΛΛΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 10 Δεκεμβρίου από το Τέταρτο (τέως ΙΙ) Τμήμα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ